

Sprawozdanie z posiedzenia Komitetu Słowianoznawstwa PAN (Warszawa, 17 stycznia 2011 r.)

Posiedzenie otworzyła i przewodniczyła jego części naukowej prof. Małgorzata Korytkowska. W programie posiedzenia naukowego nastąpiła zmiana: odwołany został referat prof. Grażyny Szwat-Gyłybowej. Następnie, już zgodnie z programem prof. Janusz Siatkowski (Uniwersytet Warszawski) wygłosił referat *Rozróżnianie morfologii i fonetyki na mapach Atlasu ogólnosłowiańskiego*. Referent przedstawił stan prac nad *Ogólnosłowiańskim atlasem językowym*. Poza dwukrotnie wydanym tomem wstępnym ukazało się dotychczas 13 tomów *Atlasu: 7* w serii fonetyczno-gramatycznej i 6 w serii leksykalno-słowotwórczej. Komisja polska wydała 2 tomy w serii pierwszej i 3 w serii drugiej. Ostatnio opublikowany (2009) przez Polskę tom leksykalno-słowotwórczy *Człowiek* zawiera nazwy części ciała oraz nazwy różnych czynności wykonywanych przez człowieka.

Na wybranych przykładach szczegółowo zostało omówione rozróżnianie warstwy fonetycznej i morfologicznej na mapach *Atlasu*. Przez tworzenie zapisów uogólniających, eliminujących regularne zmiany fonetyczne i pokazujących wewnętrzny podział morfologiczny na morfemy i afiksy mapowanych nazw można skoncentrować się jedynie na, skomplikowanych zresztą, podziałach morfologicznych, zdecydowanie różnych od podziałów fonetycznych, prezentowanych w osobnych tomach. Referent wykazywał, że nawet identyczne postaci fonetyczne (np. pol. dial. *ze siostróm* i południowosłowiańskie *sa sestrom*) należy morfologicznie traktować zupełnie inaczej, a natomiast znacznie zróżnicowane fonetycznie postaci sufiksu *-ek/-ok/-ók/-ak/-ək* reprezentują morfologicznie ten sam sufiks, wywodzący się z pierwotnego *-ькѣ*. Tego typu interpretację materiału należy stosować również na słowiańskich pograniczach językowych, np. na Białostocczyźnie.

W dyskusji nad referatem podkreślano ogromną wartość naukową opracowanego materiału. Szeroki zakres materiału zebranego do *Atlasu* i interpretacja zjawisk językowych na całym obszarze słowiańskim są trwałym wkładem do językoznawstwa sławistycznego.

W części pierwszej posiedzenia organizacyjnego prof. Małgorzata Korytkowska przedstawiła zagrożenie likwidacją zespołów naukowych w Bułgarskiej Akademii Nauk. Przypomniała, że w związku z tą sytuacją Komitet Słowianoznawstwa PAN pod koniec grudnia 2010 r. wystąpił z apelem do Dyrektora Instytutu Języka Bułgarskiego BAN i do Prezesa BAN w obronie zagrożonej placówki i całej Akademii. W tekście apelu podkreślono, że decyzja o zamknięciu instytutów naukowych BAN spowodowałaby ogromną stratę nie tylko dla nauki bułgarskiej, ale także światowej. Jako przykład podano prowadzone w BAN m.in. prace etymologiczne i w zakresie archeologii, które są bardzo wysoko oceniane przez środowiska naukowe na całym świecie. Podkreślono również współpracę polskich sławistów z badaczami Instytutu Języka Bułgarskiego, która zaowocowała szeregiem prac,

docenionych przez ogół językoznawców, nie tylko w Polsce. Należy tu wymienić przede wszystkim prace w ramach komisji afiliowanych przy Międzynarodowym Komitecie Słowistów, np. tom *Ogólnosłowiańskiego atlasu językowego* (OLA), który przyniesie opracowanie materiału bułgarskiego, oraz wieloletnią współpracę nad *Gramatyką konfrontatywną bułgarsko-polską*.

W kolejnym punkcie programu posiedzenia zaprezentowane zostały wydawnictwa komitetowe: tom „Rocznika Słowistycznego” i drugi zeszyt półrocznika „Pamiętnik Słowiański”, zamykające rok wydawniczy 2010.

Następna część posiedzenia organizacyjnego, której przewodniczył prof. Wojciech Chlebda, dotyczyła wniosków Instytutu Słowistyki PAN o nagrodę Prezesa Rady Ministrów dla 9-tomowej *Gramatyki konfrontatywnej bułgarsko-polskiej* i *Słownika etymologicznego kaszubszczyzny* Wiesława Borysia i Hanny Popowskiej-Taborskiej, które wpłynęły do Komitetu Słowianoznawstwa PAN. Zgodnie z procedurą Komitet jest zobligowany do zaopiniowania wniosków pod względem formalnym i merytorycznym, a następnie przekazania ich Zespołowi ds. Nagród Prezesa Rady Ministrów w terminie do 31 marca br.

Zebrani zaaprobowali zgłoszone przez Prezydium Komitetu kandydatury dwóch recenzentów dzieł nominowanych do nagrody: prof. Janusza Siatkowskiego i prof. Romana Laskowskiego. W głosowaniu jawnym wszyscy zagłosowali za kandydaturą prof. Janusza Siatkowskiego na recenzenta *Słownika etymologicznego kaszubszczyzny*, podobnie w głosowaniu jawnym za kandydaturą prof. Romana Laskowskiego na recenzenta *Gramatyki konfrontatywnej bułgarsko-polskiej* zagłosowali jednogłośnie wszyscy zebrani. Zdaniem prof. Ewy Wolnicz-Pawłowskiej, która zabrała głos na zakończenie tej części posiedzenia, wysunięte do nagrody Prezesa Rady Ministrów dzieła zasługują na to wysokie wyróżnienie.

*Zofia Rudnik-Karwatowa*